

МОН України	Методична інструкція.	стор. 1
СумДУ	Загальні вимоги до структури, змісту та оформлення робочої програми з навчальної дисципліни. Додаток 1 – Шаблон робочої програми навчальної дисципліни.	Версія 01

І СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
Повна назва навчальної дисципліни	Міжнародні організації
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально науковий інститут бізнес-технологій «УАБС», кафедра міжнародних економічних відносин
Розробник(и)	Хомутенко Людмила Іванівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень НРК – 7 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл.
Семестр вивчення навчальної дисципліни	протягом 3-8 семестрів
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг дисципліни становить 5 кредитів ЄКТС, 150 годин, з яких 48 години становить контактна робота з викладачем (24 години лекцій, 24 години практичних робіт), 102 години становить самостійна робота.
Мова(и) викладання	Українською мовою
2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі	
Статус дисципліни	Вибіркова навчальна дисципліна для всіх освітніх програм спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» СумДУ
Передумови для вивчення дисципліни	Передумови відсутні
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні
3. Мета навчальної дисципліни	

МОН України	Методична інструкція.	стор.2
СумДУ	Загальні вимоги до структури, змісту та оформлення робочої програми з навчальної дисципліни. Додаток 1 – Шаблон робочої програми навчальної дисципліни.	Версія 01

Метою навчальної дисципліни є формування спеціальних знань щодо об'єктивних закономірностей, принципів, функцій механізмів створення і дій та особливостей сучасних міжнародних організацій, формування системи теоретичних навичок і вмінь дослідження стану міжнародної економічної інтеграції, знань сучасного і перспективного співробітництва України з міжнародними організаціями.

4. Зміст навчальної дисципліни

ТЕМА 1. СУТНІСТЬ, ВИДИ, ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ ТА ЕТАПИ РЕАЛІЗАЦІЇ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ.

Сутність поняття «міжнародної організації» та її основні ознаки. Чинники, що обумовлюють утворення міжнародних організацій - поділ праці, міжнародна економічна інтеграція, політичні стосунки між країнами, глобалізація міжнародних відносин. Порядок утворення міжнародних організацій.

Історія виникнення та етапи реалізації розвитку міжнародних організацій. Епоха рабовласницьких держав. Епоха феодальної роздробленості. Епоха великих географічних відкриттів, промислових революцій та формування світового ринку (становлення системи міжнародних організацій). Епоха між Першою та Другою світовими війнами (середина 40-х років – кінець 50-х р ХХ ст.: початок формування системи Об'єднаних Націй; кінець 50-х р. – активізація процесу утворення й поширення міжнародних регіональних організацій). Сучасна епоха (початок 90-х р. по теперішній час).

Класифікація міжнародних організацій. Основні критерії типології міжнародних організацій: за умовами участі міжнародних організаціях (відкриті та закриті); за ступенем інтеграції (зона преференційної торгівлі, зона вільної торгівлі, митний союз, спільний ринок, економічний союз).

Типізація міжнародних організацій. Критерії типізації (членство суб'єктів МЄВ, географічне охоплення, компетенція, характер повноважень, характер діяльності, період функціонування, порядок вступу до організації) та характерні риси організацій відповідних типів.

Хронологія утворення й розвитку системи міжнародних організацій. Тенденції розвитку системи міжнародних угруповань. Глобальні проблеми сучасності і роль міжнародних організацій у їх вирішенні.

ТЕМА 2. МЕХАНІЗМ ФУНКЦІОНУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Правові норми і принципи функціонування міжнародних організацій: норми міжнародного права, договори, міжнародні звичаї, міжнародні конференції.

Прийняття рішень в міжнародних організаціях. Рекомендовані рішення, обов'язкові рішення, міжнародні кодекси поведінки.

Принципи та норми міжнародного права. Загальні принципи. Спеціальні принципи. Привілеї та імунітети. Санкції проти порушників норм поведінки.

Організаційно-функціональна структура міжнародних організацій: цілі, сфера компетенції, функції, організаційна структура, механізми прийняття рішень та їх виконання.

Методи прийняття рішень в міжнародних організаціях: одностайний, мажоритарний, консенсусний, метод зважених голосів.

Технічні процедури прийняття рішень в міжнародних організаціях: акламація, просте

МОН України	Методична інструкція.	стор.3
СумДУ	Загальні вимоги до структури, змісту та оформлення робочої програми з навчальної дисципліни. Додаток 1 – Шаблон робочої програми навчальної дисципліни.	Версія 01

голосування, поіменне голосування, листове голосування, консенсус.

Міжнародні службовці. Основні ознаки статусу міжнародного службовця. Елементи статусу: призначення, права та обов'язки, гарантії, привілеї та імунітети.

Постійні представництва держав при міжнародних організаціях. Правові основи створення і функціонування інституту постійних представництв. Напрями діяльності постійних представництв держав при міжнародних організаціях. Призначення і повноваження глави постійного представництва. Кількісний і професійний склад персоналу представництва. Права і функції спостерігачів при міжнародній організації країни - не члена даної організації. Місії постійних спостерігачів.

ТЕМА 3. СИСТЕМА ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ ТА МІЖНАРОДНЕ ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Організація Об'єднаних Націй. Історія створення, цілі та принципи діяльності. Загальна характеристика, цілі, принципи та функції діяльності. Членство в ООН, формування бюджету ООН, офіційні умови організації. Внутрішня структура міжнародних економічних організацій в системі ООН. Організаційно-функціональна структура ООН. Головні органи ООН: Генеральна Асамблея (ГА), Рада безпеки (РБ), Економічна і соціальна рада (ЕКОСОП), Рада з опіки (РО) Міжнародний суд, Секретаріат. Міжнародні проблеми економічного характеру, які вирішує ООН.

ТЕМА 4. РЕГІОНАЛЬНІ КОМІСІЇ, ФОНДИ ТА СПЕЦІАЛЬНІ ПРОГРАМИ СТРУКТУРИ ООН.

Регіональні комісії. Європейська економічна комісія ООН (ООН/ЄСК), Економічна і соціальна комісія для Азії і Тихого океану (ЕСКАТО), Економічна і соціальна комісія ООН для Західної Азії (ЕСКЗА), Економічна комісія для Латинської Америки і країн Карибського басейну (ЕКЛАК), Економічна комісія для Африки (ЕКА).

Фонди, програми і робочі органи ООН: Фонд розвитку інвестицій, Конференція ООН з торгівлі і розвитку (ЮНКТАД), Орган обслуговування проєктів, Програма розвитку ООН (ПРООН), Програма ООН з навколишнього середовища (ЮНЕП), Всесвітня продовольча програма (ВВП), Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ).

ТЕМА 5. СПЕЦІАЛІЗОВАНІ УСТАНОВИ СТРУКТУРИ ООН.

Спеціалізовані установи ООН: Міжнародна організація праці (МОП), Продовольча і сільськогосподарська організація (ФАО), Організація з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО), Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ), Організація з промислового розвитку (ЮНІДО) та інші.

Автономні організації, пов'язані з ООН: Міжнародне агентство з атомної енергетики (МАГАТЕ), Міжнародна рада з контролю за наркотичними засобами, Міжнародний торговий центр (МТЦ), Світова організація торгівлі (СОТ), Всесвітня організація з туризму (ВОТ).

ТЕМА 6. ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАГАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ

Міждержавні економічні організації загальної компетенції. Характеристика міждержавних економічних організацій загальної компетенції. Організаційно-функціональна структура ОЕСР. Цілі ОЕСР.

Консультативні групи країн з проблем міжнародної економіки: Група Семи; Група

МОН України	Методична інструкція.	стор.4
СумДУ	Загальні вимоги до структури, змісту та оформлення робочої програми з навчальної дисципліни. Додаток 1 – Шаблон робочої програми навчальної дисципліни.	Версія 01

Дев'яти; Група Десяти; Група Одинадцяти; Група П'ятнадцяти; Група Двадцяти чотирьох; Група Сімдесяти семи. Характеристика найвідоміших консультативних груп держав та їх роль у міжнародних відносинах.

ТЕМА 7. МІЖНАРОДНІ НЕУРЯДОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Сутність і види міжнародних неурядових економічних організацій. Організаційні структури та форми діяльності. Правова основа механізму взаємодії неурядових та міжурядових організацій. Міжнародна асоціація економічних наук. Римський клуб. Дакарський клуб. Лондонський клуб. Міжнародні об'єднання підприємців. Міжнародний кооперативний альянс. Світова конфедерація праці. Світова федерація профспілок. Міжнародна торговельна палата.

ТЕМА 8. РЕГІОНАЛЬНІ МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Економічні регіональні організації Європейського регіону. Європейський Союз. Утворення, цілі, принципи та структура діяльності ЄС. Європейська асоціація вільної торгівлі (ЄАВТ) Інші організації європейського регіону. Центральноевропейська ініціатива (ЦЕІ), Європейська патентна організація (ЄПО), Європейське космічне агентство (ЄКА), Рада держав Балтійського моря (РДБМ), Організація з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ), Організація Чорноморського Економічного Співробітництва (ОЧЕС), ГУАМ.

Регіональні економічні організації держав Америки (американський регіон). Економічна інтеграція в Америці. Особливості та форми економічної інтеграції в країнах американського регіону. Регіональні економічні організації держав Америки. Північноамериканська зона вільної торгівлі - НАФТА. Організація Американських держав (ОАД), Латиноамериканська організація з енергетики (ЛАОЕ), Латиноамериканська асоціація інтеграції (ЛАІ), Карибське співтовариство і Карибський спільний ринок (КАРІКОМ), Організація східнокарибських держав (ОСКД), Південний спільний ринок (МЕРКОСУР), Андська група.

Економічні регіональні організації Азіатсько-Тихоокеанського регіону. Азіатсько-Тихоокеанське співробітництво (АТЕС), Конфедерація азіатсько-тихоокеанських торгово-промислових палат (АІФРАТР), Тихоокеанська економічна рада (ТЕР), Асоціація держав Південно-Східної Азії (АСЕАН), «План Коломбо» спільного економічного та соціального розвитку в Азії і Тихому Океані (План Коломбо), Асоціація регіонального співробітництва Південної Азії (СААРК).

Регіональні економічні організації арабських держав (арабські країни – Перська затока). Регіональні економічні організації арабських держав. Ліга Арабських держав (ЛАД). Організації у рамках Ліги Арабських Держав. Рада зі співробітництва арабських держав Перської затоки (РСАДПЗ), Рада арабської економічної єдності (РАЕС), Угоди між країнами – членами ЛАД. Інші організації регіону. Організація арабських країн-експортерів нафти (ОАПЕК), Ісламський банк розвитку (ІБР), Арабський валютний фонд (АВФ), Арабський банк економічного розвитку Африки (АБЕРА), Арабський фонд економічного і соціального розвитку (АФЕР).

Регіональні економічні організації держав Африки (африканський регіон). Регіональні економічні організації країн Африки. Організація африканської єдності (АОЄ), Економічне співтовариство держав Західної Африки (ЕКОВАС), Західноафриканський економічний і валютний союз (УЕМОА), Спільний ринок Східної та Південної Африки

МОН України	Методична інструкція.	стор.5
СумДУ	Загальні вимоги до структури, змісту та оформлення робочої програми з навчальної дисципліни. Додаток 1 – Шаблон робочої програми навчальної дисципліни.	Версія 01

(КОМЕСА), Південноафриканське співтовариство розвитку (САДК), Митний та економічний союз Центральної Африки (ЮДЕАК), Східноафриканський банк розвитку (САБР), Західноафриканський банк розвитку (БОАД).

ТЕМА 9. УКРАЇНА В СИСТЕМІ ООН І МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ

Україна в системі ООН і міжнародних організаціях. Історія і сучасність. Україна і міжнародні організації. Діяльність організацій та установ ООН в Україні. Україна і спеціалізовані установи ООН. Пріоритетні сфери діяльності ООН для України. Україна і міжнародні організації з регулювання світової торгівлі. Пріоритетні напрями взаємодії України з міжнародними валютно-кредитними організаціями. Україна в МВФ: економічна співпраця. Програми діяльності МБРР в Україні. Україна та ЄБРР: реалії та перспективи. Україна та ЄС: стратегія розвитку співробітництва. Співробітництво з міждержавними організаціями: ЦЄІ, ОЧЕС, ГУАМ, СНД.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1.	Досліджувати явища та процеси міжнародного характеру та масштабу на основі розуміння категорій, цілей, завдань, функцій, організаційної структури, повноважень, норм та правил функціонування міжнародних організацій з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.
РН2.	Демонструвати абстрактне мислення, застосовувати методології дослідження; виявляти, систематизувати й упорядковувати отриману інформацію; знаходити відповідь на дискусійні питання щодо тих чи інших аспектів функціонування Європейського Союзу та інших міжнародних інтеграційних угруповувань.
РН3.	Аналізувати стан та перспективи розвитку міжнародних організацій; оцінювати результати діяльності стосовно досягнення окремих та загальних цілей діяльності міжнародних організацій.
РН4.	Аналізувати суть міжнародно-правових питань створення та функціонування міжнародних організацій, визначати адекватність обраних методів, форм, засобів здійснення діяльності міжнародних економічних організацій, враховуючи особливості реалізації особливих функцій та механізмів регулювання сучасних міжнародних міждержавних утворень. Визначати застосування процедур прийняття рішень в міжнародних організаціях.
РН5.	Надавати оцінку перспектив співробітництва України з різними міжнародними організаціями; виявляти, окреслювати та формалізувати головні проблеми реалізації євроінтеграційних прагнень України, робити власні висновки та рекомендації щодо перспектив в цій сфері.

7. Види навчальної діяльності та навчальних занять

7.1 Види навчальних занять

МОН України	Методична інструкція.	стор.6
СумДУ	Загальні вимоги до структури, змісту та оформлення робочої програми з навчальної дисципліни. Додаток 1 – Шаблон робочої програми навчальної дисципліни.	Версія 01

«Видами навчальних занять при вивченні дисципліни є лекції (Л), семінарські (СЗ) та практичні заняття (ПЗ):

Тема 1.

Л.1 СУТНІСТЬ, ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ ТА ЕТАПИ РЕАЛІЗАЦІЇ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ.

Сутність поняття «міжнародної організації» та її основні ознаки. Чинники, що обумовлюють утворення міжнародних організацій - поділ праці, міжнародна економічна інтеграція, політичні стосунки між країнами, глобалізація міжнародних відносин. Порядок утворення міжнародних організацій. Історія виникнення та етапи реалізації розвитку міжнародних організацій. Епоха рабовласницьких держав. Епоха феодальної роздробленості. Епоха великих географічних відкриттів, промислових революцій та формування світового ринку (становлення системи міжнародних організацій). Епоха між Першою та Другою світовими війнами (середина 40-х років – кінець 50-х р ХХ ст.: початок формування системи Об'єднаних Націй; кінець 50-х р. – активізація процесу утворення й поширення міжнародних регіональних організацій). Сучасна епоха (початок 90-х р. по теперішній час).

Л.2 КЛАСИФІКАЦІЯ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ.

Основні критерії типології міжнародних організацій: за умовами участі міжнародних організацій (відкриті та закриті); за ступенем інтеграції (зона преференційної торгівлі, зона вільної торгівлі, митний союз, спільний ринок, економічний союз).

Типізація міжнародних організацій. Критерії типізації (членство суб'єктів МЄВ, гео-графічне охоплення, компетенція, характер повноважень, характер діяльності, період функціонування, порядок вступу до організації) та характерні риси організацій відповідних типів. Хронологія утворення й розвитку системи міжнародних організацій. Тенденції розвитку системи міжнародних угруповань. Глобальні проблеми сучасності і роль міжнародних організацій у їх вирішенні.

СЗ 1. Сутність поняття «міжнародної організації» та її основні ознаки.

1. Міжнародні організації, поняття, сутнісні ознаки та їх місце в системі міжнародних відносин.
2. Історія виникнення міжнародних організацій.
3. Чинники, що обумовлюють утворення міжнародних організацій.

СЗ 2. «Міжнародні організації в системі регулювання міжнародних економічних відносин»

1. Типологія міжнародних організацій.
2. Головні етапи становлення й розвитку системи міжнародних організацій.

Тема 2.

Л.1. МЕХАНІЗМ ФУНКЦІОНУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Правові норми і принципи функціонування міжнародних організацій. Прийняття рішень в міжнародних організаціях.

Принципи та норми міжнародного права. Привілеї та імунітети. Санкції проти порушників норм поведінки. Організаційно-функціональна структура міжнародних організацій: цілі, сфера компетенції, функції, організаційна структура, механізми прийняття рішень та їх виконання. Методи прийняття рішень в міжнародних організаціях. Технічні процедури прийняття рішень в міжнародних організаціях. Міжнародні службовці. Основні ознаки статусу та елементи статусу. Постійні представництва держав при між-

МОН України	Методична інструкція.	стор.7
СумДУ	Загальні вимоги до структури, змісту та оформлення робочої програми з навчальної дисципліни. Додаток 1 – Шаблон робочої програми навчальної дисципліни.	Версія 01

народних організаціях.

СЗ 1. Механізм функціонування міжнародних організацій

1. Правові норми і принципи функціонування міжнародних організацій.
2. Організаційно-функціональна структура міжнародних організацій.
3. Механізми прийняття рішень та їх виконання.
4. Методи прийняття рішень в міжнародних організаціях.
5. Технічні процедури прийняття рішень в міжнародних організаціях.

Тема 3.

Л.1. СИСТЕМА ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ ТА МІЖНАРОДНЕ ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Організація Об'єднаних Націй. Історія створення, цілі та принципи діяльності. Загальна характеристика, цілі, принципи та функції діяльності. Членство в ООН, формування бюджету ООН, офіційні умови організації. Внутрішня структура міжнародних економічних організацій в системі ООН.

Л. 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ФУНКЦІОНАЛЬНА СТРУКТУРА ООН.

Організаційно-функціональна структура ООН. Головні органи ООН: Генеральна Асамблея (ГА), Рада безпеки (РБ), Економічна і соціальна рада (ЕКОСОП), Рада з опіки (РО) Міжнародний суд, Секретаріат. Міжнародні проблеми економічного характеру, які вирішує ООН.

СЗ 1. «Система Об'єднаних Націй»

1. Організація Об'єднаних Націй. Історія створення, цілі та принципи діяльності.
2. Членство в ООН, формування бюджету ООН, офіційні умови організації.
3. Внутрішня структура міжнародних економічних організацій в системі ООН.

СЗ 2. «Структура ООН та міжнародне економічне співробітництво»

1. Головні органи ООН.
2. Міжнародні проблеми, які вирішує ООН.

Тема 4.

Л.1. РЕГІОНАЛЬНІ КОМІСІЇ, ФОНДИ ТА СПЕЦІАЛЬНІ ПРОГРАМИ СТРУКТУРИ ООН.

Регіональні комісії. Європейська економічна комісія ООН (ООН/ЕЄК), Економічна і соціальна комісія для Азії і Тихого океану (ЕСКАТО), Економічна і соціальна комісія ООН для Західної Азії (ЕСКЗА), Економічна комісія для Латинської Америки і країн Карибського басейну (ЕКЛАК), Економічна комісія для Африки (ЕКА).

Фонди, програми і робочі органи ООН: Фонд розвитку інвестицій,

Л.2. ОСНОВНІ СТРУКТУРНІ ПІДРОЗДІЛИ ТА СПЕЦІАЛЬНІ ПРОГРАМИ СТРУКТУРИ ООН.

Конференція ООН з торгівлі і розвитку (ЮНКТАД), Орган обслуговування проєктів, Програма розвитку ООН (ПРООН), Програма ООН з навколишнього середовища (ЮНЕП), Всесвітня продовольча програма (ВВП), Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ).

СЗ 1. Внутрішня будова системи ООН.

1. Регіональні комісії.
2. Фонди, програми і робочі органи ООН:
3. Конференція ООН з торгівлі і розвитку (ЮНКТАД).
4. Програма розвитку ООН (ПРООН).

МОН України	Методична інструкція.	стор.8
СумДУ	Загальні вимоги до структури, змісту та оформлення робочої програми з навчальної дисципліни. Додаток 1 – Шаблон робочої програми навчальної дисципліни.	Версія 01

5. Програма ООН з навколишнього середовища (ЮНЕП).
6. Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ).

Тема 5.

Л.1. СПЕЦІАЛІЗОВАНІ УСТАНОВИ СТРУКТУРИ ООН.

Спеціалізовані установи ООН: Міжнародна організація праці (МОП), Продовольча і сільськогосподарська організація (ФАО), Організація з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО), Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ), Організація з промислового розвитку (ЮНІДО) та інші. Автономні організації, пов'язані з ООН: Міжнародне агентство з атомної енергетики (МАГАТЕ), Міжнародна рада з контролю за наркотичними засобами, Міжнародний торговий центр (МТЦ), Світова організація торгівлі (СОТ), Всесвітня організація з туризму (ВОТ).

СЗ 1. «Спеціалізовані установи ООН»

1. Міжнародна організація праці (МОП),
2. Продовольча і сільськогосподарська організація (ФАО),
3. Організація з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО),
4. Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ),
5. Організація з промислового розвитку (ЮНІДО) та інші.
6. Автономні організації, пов'язані з ООН.

Тема 6.

Л.1 ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАГАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ

Міждержавні економічні організації загальної компетенції. Характеристика міждержавних економічних організацій загальної компетенції. Організаційно-функціональна структура ОЕСР. Цілі ОЕСР. Консультативні групи країн з проблем міжнародної економіки: Група Семи; Група Дев'яти; Група Десяти; Група Одинадцяти; Група П'ятнадцяти; Група Двадцяти чотирьох; Група Сімдесяти семи. Характеристика найвідоміших консультативних груп держав та їх роль у міжнародних відносинах.

СЗ 1 «Організації загальної компетенції»

1. ОЕСР.
2. Група Семи; Група Дев'яти; Група Десяти; Група Одинадцяти; Група П'ятнадцяти; Група Двадцяти чотирьох.
3. Група Сімдесяти семи.

Тема 7.

Л.1. МІЖНАРОДНІ НЕУРЯДОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Сутність і види міжнародних неурядових економічних організацій. Організаційні структури та форми діяльності. Правова основа механізму взаємодії неурядових та міжурядових організацій. Міжнародна асоціація економічних наук. Римський клуб. Дакарський клуб. Лондонський клуб. Міжнародні об'єднання підприємців. Міжнародний кооперативний альянс. Світова конфедерація праці. Світова федерація профспілок. Міжнародна торговельна палата.

СЗ 1 «Міжнародні неурядові організації»

МОН України	Методична інструкція.	стор.9
СумДУ	Загальні вимоги до структури, змісту та оформлення робочої програми з навчальної дисципліни. Додаток 1 – Шаблон робочої програми навчальної дисципліни.	Версія 01

1. Сутність і види міжнародних неурядових економічних організацій.
2. Міжнародна асоціація економічних наук.
3. Римський клуб. Дакарський клуб. Лондонський клуб.
4. Міжнародні об'єднання підприємців. Міжнародний кооперативний альянс.
5. Міжнародна торговельна палата.

Тема 8.

Л.1. РЕГІОНАЛЬНІ МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Економічні регіональні організації Європейського регіону. Європейський Союз. Європейська асоціація вільної торгівлі (ЄАВТ) Інші організації європейського регіону. Центральноєвропейська ініціатива (ЦЕІ), Європейська патентна організація (ЄПО), Європейське космічне агент-ство (ЄКА), Рада держав Балтійського моря (РДБМ), Організація з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ), Організація Чорноморського Економічного Співробітництва (ОЧЕС), ГУАМ. Регіональні економічні організації держав Америки (американський регіон). Північноамериканська зона вільної торгівлі - НАФТА. Організація Американських держав (ОАД), Латиноамериканська організація з енергетики (ЛАОЕ), Латиноамериканська асоціація інтеграції (ЛАІ), Карибське співтовариство і Карибський спільний ринок (КАРІКОМ), Організація східнокарибських держав (ОСКД), Південний спільний ринок (МЕРКОСУР), Андська група. Економічні регіональні організації Азіатсько-Тихоокеанського регіону. Азіатсько-Тихоокеанське співробітництво (АТЕС), Конфедерація азіатсько-тихоокеанських торгово-промислових палат (АІФРАТР), Тихоокеанська економічна рада (ТЕР), Асоціація держав Південно-Східної Азії (АСЕАН), «План Коломбо» спільного економічного та соціального розвитку в Азії і Тихому Океані (План Коломбо), Асоціація регіонального співробітництва Південної Азії (СААРК). Регіональні економічні організації арабських держав (арабські країни – Перська затока). Ліга Арабських держав (ЛАД). Організації у рамках Ліги Арабських Держав. Рада зі співробітництва арабських держав Перської затоки (РСАДПЗ), Рада арабської економічної єдності (РАЕЄ), Організація арабських країн-експортерів нафти (ОАПЕК), Ісламський банк розвитку (ІБР), Арабський валютний фонд (АВФ), Арабський банк економічного розвитку Африки (АБЕРА), Арабський фонд економічного і соціального розвитку (АФЕР). Регіональні економічні організації держав Африки (африканський регіон. Організація африканської єдності (АОЄ), Економічне співтовариство держав Західної Африки (ЕКОВАС), Західноафриканський економічний і валютний союз (УЕМОА), Спільний ринок Східної та Південної Африки (КОМЕСА), Південноафриканське співтовариство розвитку (САДК), Митний та економічний союз Центральної Африки (ЮДЕАК), Східноафриканський банк розвитку (САБР), Західноафриканський банк розвитку (БОАД).

СЗ 1. «Міжнародні організації регіонального утворення»

1. Економічні регіональні організації Європейського регіону.
2. Регіональні економічні організації держав Америки (американський регіон).
3. Економічні регіональні організації Азіатсько-Тихоокеанського регіону.
4. Регіональні економічні організації арабських держав (арабські країни – Перська затока).
5. Регіональні економічні організації держав Африки (африканський регіон).

ТЕМА 9.

МОН України	Методична інструкція.	стор.10
СумДУ	Загальні вимоги до структури, змісту та оформлення робочої програми з навчальної дисципліни. Додаток 1 – Шаблон робочої програми навчальної дисципліни.	Версія 01

Л.1 УКРАЇНА В СИСТЕМІ ООН І МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ

Україна в системі ООН і міжнародних організаціях. Історія і сучасність. Україна і міжнародні організації. Діяльність організацій та установ ООН в Україні. Україна і спеціалізовані установи ООН. Пріоритетні сфери діяльності ООН для України. Україна і міжнародні організації з регулювання світової торгівлі. Пріоритетні напрями взаємодії України з міжнародними валютно-кредитними організаціями. Україна в МВФ: економічна співпраця. Програми діяльності МБРР в Україні. Україна та ЄБРР: реалії та перспективи. Україна та ЄС: стратегія розвитку співробітництва. Співробітництво з міждержавними організаціями: ЦЄІ, ОЧЕС, ГУАМ, СНД. Проблемні питання вирішення в міжнародних організаціях.

СЗ 1. «Україна в системі ООН»

1. Україна в системі ООН і міжнародних організаціях.
2. Діяльність організацій та установ ООН в Україні.

СЗ.2 «Україна в міжнародних організаціях»

1. Україна і міжнародні організації з регулювання світової торгівлі.
2. Пріоритетні напрями взаємодії України з міжнародними валютно-кредитними організаціями.
3. Проблемні питання вирішення в міжнародних організаціях.

7.2 Види навчальної діяльності, що формують навчальне навантаження здобувача вищої освіти

- НД 1. Аналітична робота в межах тем змісту дисципліни;
 НД 3. Підготовка до тесту або письмового опитування за темами семінарського заняття 1-5;
 НД 4. Виконання кейсу за результатами вивчення тем 4-6;
 НД 5. Семінар-конференція за темою 8;
 НД 6. Презентація результатів дослідження.

8. Методи викладання, навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

- МН1. Традиційні лекція.
- МН2. Інтерактивні лекції.
- МН3. Проблемні лекції.
- МН4. Семінар-конференція.
- МН5. Практичні заняття.
- МН6. Практико-орієнтоване навчання.
- МН7. Семінарські заняття.
- МН8. Аналіз конкретних ситуацій (Case-study).

Лекції надають студентам знання особливостей та тенденцій сучасного цивілізаційного розвитку, конкретних аспектів історії, складу, географічної сфери, діяльності конкретних організацій та кола проблем, що вони розв'язують, їх впливу на розвиток певних галузей міжнародних відносин, на політику окремих держав що є основою для самостійного навчання здобувачів вищої освіти (РН 1). Лекції доповнюються практичними заняттями, що надають студентам можливість застосовувати теоретичні знання на практичних прикладах, проводити дослідження міжнародного характеру та масштабу; критично мислити і генерувати креативні ідеї та вирішувати важливі проблеми на ін-

МОН України	Методична інструкція.	стор.11
СумДУ	Загальні вимоги до структури, змісту та оформлення робочої програми з навчальної дисципліни. Додаток 1 – Шаблон робочої програми навчальної дисципліни.	Версія 01

новаційній основі; аналізувати стан та перспективи розвитку міжнародних організацій; оцінювати результати діяльності стосовно досягнення окремих та загальних цілей діяльності міжнародних організацій, аналізувати суть міжнародно-правових питань створення та функціонування міжнародних організацій, визначати адекватність обраних методів, форм, засобів здійснення діяльності міжнародних економічних організацій, враховувати особливості реалізації особливих функцій та механізмів регулювання сучасних міжнародних міждержавних утворень; визначати застосування процедур прийняття рішень в міжнародних економічних організаціях (РН 1 та РН 2). Практикоорієнтоване навчання передбачає можливість студентами виявляти, окреслювати та формалізувати головні проблеми реалізації міжнародних проектів України, надавати оцінку перспектив співробітництва України з різними міжнародними організаціями; робити власні висновки та рекомендації щодо перспектив в цій сфері з різних точок зору (результати навчання РН 3, РН 4, РН 5). Самостійному навчанню сприятиме підготовка до лекцій, практичних занять, а також робота в невеликих групах для підготовки презентацій, що будуть представлені іншим групам, а потім проаналізовані, обговорені та продемонстровані в звіті про виконання завдань практико-орієнтованого навчання. Під час підготовки до презентацій за результатами практико-орієнтованого навчання студенти розвиватимуть навички самостійного навчання, швидкого критичного читання, синтезу та аналітичного мислення».

9. Методи та критерії оцінювання

9.1. Критерії оцінювання

Підсумкове семестрове оцінювання навчальної роботи студента: оцінювання відповідно до отриманих за семестр рейтингових балів здійснюється за такою шкалою:

Шкала оцінювання ECTS	Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна Шкала оцінювання
A	Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
B	Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
C	Загалом правильна робота з певною кількістю помилок		$74 \leq RD < 81$
D	Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
E	Виконання задовольняє мінімальні критерії		$60 \leq RD < 63$
FX	Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$35 \leq RD < 59$
F	Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни		$RD < 34$

9.2 Методи формативного оцінювання

За дисципліною передбачені такі методи формативного оцінювання: опитування та усні коментарі викладача за його результатами, настанови викладачів в процесі виконання практичних завдань, тестування, перевірка та оцінювання письмових завдань самооцінювання поточного тестування, обговорення та взаємооцінювання студентами виконаних практичних завдань, захист презентацій.

9.3 Методи сумативного оцінювання

МОН України	Методична інструкція.	стор.12
СумДУ	Загальні вимоги до структури, змісту та оформлення робочої програми з навчальної дисципліни. Додаток 1 – Шаблон робочої програми навчальної дисципліни.	Версія 01

Оцінювання протягом семестру проводиться у формі усних та письмових опитувань (М1), перевірки письмових робіт (М2), індивідуальних презентацій та колективних дискусій (М3). Всі роботи повинні бути виконані самостійно. Індивідуальні завдання, схожі між собою, будуть відхилені.

Оцінка студента формується таким чином:

1. Виконання завдань на практичних заняттях – (звіт за семінарським заняттям – 30 балів;
2. Написання поточного контролю: 4 заходи по 5 балів – 20 балів).
3. Виконання аналітичного завдання – при позитивному оцінюванні від 1 до 20 балів.
4. Складання комплексного письмового модульного контролю – всього 10 балів (1 захід у кінці модульного циклу).

Форма підсумкового контролю – диференційований залік, що проводиться у письмовій формі за тестовими технологіями -20 балів.

10. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

10.1 Засоби навчання

Навчальний процес потребує використання:
Технічні засоби (кінофільми, радіо- і телепередачі, відеозаписи) (ЗН 1), мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо) (ЗН 2), комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі (ЗН 3), програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання, інтернет-опитування, віртуальних лабораторій, віртуальних пацієнтів, для створення комп'ютерної графіки, моделювання тощо та ін.) (ЗН 4), інформаційно-комунікаційні системи (ЗН 5).

10.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

- Основна література.
1. Міжнародні організації: Навч. посібник/ Т.В. Стройко. – К.: Кондор-Видавництво, 2018. –250 с.
  2. Мокій А.І., Яхно Т.П., Бабець І.Г. Міжнародні організації: Навч. посібник – К., 2016. – 380 с.
  3. Міжнародні організації: кредитно-модульний курс: навч.-метод.
  4. М 58 посібник / Т.В. Андросова [та ін.]. – Харків : ХДУХТ, 2013. – 145 с.
  5. Міжнародні організації. Кредитно-модульний курс: Навч. посібник / За ред. Козака Ю.Г. – К.: ТОВ «Центр учбової літератури», 2011. – 344 с.
  6. Бородулина Л.П., Кудряшова И.А., Юрга В.А. Международные экономические организации М.: Экономистъ, 2005. – 304 с.
  7. Голуб Н.В. Україна та міжнародні організації. – К.: Издательство: ТОВ «Кондор», 2010. – 182 с.

МОН України	Методична інструкція.	стор.13
СумДУ	Загальні вимоги до структури, змісту та оформлення робочої програми з навчальної дисципліни. Додаток 1 – Шаблон робочої програми навчальної дисципліни.	Версія 01
<p>8. Глобальна торгова система: розвиток інститутів, правил, інструментів СОТ: Монографія / Кер. авт. кол. і наук. ред. Т.М. Циганкова. – К.: КНЕУ, 2006. – 660 с.</p> <p>9. Міжнародні організації: Навч. посібник /За ред. Козака Ю.Г., Ковалевського В.В., Кутайні З. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 440 с.</p> <p>10. Мокій А.І., Яхно Т.П., Бабець І.Г. Міжнародні організації: Навч. посібник – К., 2011. – 280 с.</p> <p>11. Моисеев А.А. Международные финансовые организации. Правовые аспекты деятельности. – М.: Омега-Л, 2006. – 296 с.</p> <p>12. Наумов А.О. Международные неправительственные организации в современной мирополитической системе. – М., 2009. – 272 с.</p> <p>13. Андросова Т.В. Міжнародні організації: Навч. посіб. – Харків: Штрих, 2003. – 348 с. Стройко Т.В.</p> <p>14. Циганкова Т.М. Міжнародні організації [Текст]: Навч.-метод.посіб. для самост.вивч.дисц. / Т.М. Циганкова, Т.Ф. Гордєєва. - К.: КНЕУ, 2003. – 183 с.</p> <p>15. Шреплер Х. – А. Международные экономические организации: Справочник. — М.: Междунар. отношения, 2006. – 456 с.</p>		

МОН України	Методична інструкція. Загальні вимоги до структури, змісту та оформлення робочої програми з навчальної дисципліни. Додаток 1 – Шаблон робочої програми навчальної дисципліни.	стор.14
СумДУ		Версія 01

II ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Тема	Загальний обсяг, годин	Лекції, годин	Практичні заняття, годин	Лабораторні роботи, годин	Самостійне опрацювання матеріалу (СРС), годин	Індивідуальні завдання, годин (із обсягу СРС)
денна форма навчання							
	Тема 1. «Історичні передумови та еволюція теоретичної думки щодо інтеграційної моделі Європейського Союзу»	16	4	2		10	
	Тема 2. «Створення Європейського Співтовариства»	18	2	2		14	
	Тема 3. «Процеси розширення та етапи вступу до ЄС»	16	4	2		8	
	Тема 4. «Правова система Європейського Союзу»	16	4	2		10	
	Тема 5. «Інституційна структура ЄС»	14	4	2		8	
	Тема 6. «Економічна трансформація та особливості країнових моделей в Європейському Союзі.	22		4		20	
	Тема 7. «Спільні політики ЄС»	26	4	4		18	
	Тема 8. «Україна на шляху європейської інтеграції»	14	2	2		10	
	Модульний контроль	6		2		4	
	Всього з навчальної дисципліни	150	24	24		102	

Схвалено на засіданні кафедри, протокол № 1 від «27» серпня 2019 р.

Завідувач кафедри міжнародних економічних відносин

_____ (підпис)

Петрушенко Ю.М.

ПОГОДЖЕНО:¹⁾

Керівник проектної групи (гарант освітньої програми «Міжнародний бізнес»)

_____ (підпис)

Петрушенко Ю.М.

МОН України	Методична інструкція.	стор.15
СумДУ	Загальні вимоги до структури, змісту та оформлення робочої програми з навчальної дисципліни. Додаток 1 – Шаблон робочої програми навчальної дисципліни.	Версія 01

МОН України	Методична інструкція.	стор.16
СумДУ	Загальні вимоги до структури, змісту та оформлення робочої програми з навчальної дисципліни. Додаток 1 – Шаблон робочої програми навчальної дисципліни.	Версія 01

Додаток 1

Узгодження результатів навчання з методами викладання, навчання та оцінювання

Програмні компетентності / результати навчання	Результат навчання за дисципліною	Види навчальних занять	Види навчальної діяльності, що формують навчальне навантаження здобувача вищої освіти	Методи, технології викладання і навчання	Засоби навчання	Методи та критерії оцінювання
	РН1.					
	РН2.					
	РН3.					
	РН4.					
	РН5.					

МОН України	Методична інструкція.	стор.17
СумДУ	Загальні вимоги до структури, змісту та оформлення робочої програми з навчальної дисципліни. Додаток 4 – Засоби навчання	Версія 01

Додаток 2

Регламент навчальної дисципліни

- 1. Структура навчальної дисципліни:** загальний обсяг 150 год. / 5 кред.;
Лк. – 24 год./12 ; пр. – 24 год. /12; СРС –102 год.; РР(ОДЗ); МА (модульна атестація) +ДСК (додатковий семестровий контроль – іспит)).
- 2. Організація навчального процесу:** семестрів викладання – 1; модульних циклів – 1.
- 3. Шкала оцінювання з навчальної дисципліни:** R = 100 балів.
- 4. Розподіл рейтингових балів за видами навчальної роботи:**
  - а) Присутність та робота на аудиторних заняттях** – всього 5 балів, при відвідуванні 100% аудиторних занять; за наявності пропусків з неповажної причини кількість балів пропорційно знижується.
  - б) Виконання завдань на практичних заняттях** – всього 35 балів (участь у семінарі – 20 балів; написання поточного контролю: 3 заходи по 5 балів – 15 балів).
  - в) Виконання РР (ОДЗ)** – при позитивному оцінюванні від 1 до 10 балів; за рішенням викладача може бути призначений захист РР.
  - г) Складання комплексного письмового модульного контролю** – всього 10 балів (1 захід у кінці модульного циклу).
- 5. Підсумок рейтингових балів за модульними циклами** (при позитивному оцінюванні):
1-й модульний цикл: (12 лк, 12 пр. з., розрахункова робота, модульний контроль) – **36...60 балів.**
- 6. Умови ліквідації заборгованостей з поточної роботи:** перескладання підсумкового модульного контролю студентами, які отримали рейтинговий бал за модульний цикл, що відповідає незадовільній оцінці (менше зазначеної в п. 5), проводиться не пізніше двох тижнів після атестаційного. Позитивні оцінки з модульного циклу в цілому та його складових не підвищуються.
- 7. За рішенням викладача або кафедри нараховуються заохочувальні бали за наступні види робіт:**
  - за систематичну продуктивну активність під час проведення аудиторних занять;
  - за виконання завдань підвищеної складності (конкретне значення визначає викладач);
  - за участь у конференціях, олімпіадах, іншій науковій, методичній роботі тощо.
- 8. Підсумкове семестрове оцінювання навчальної роботи студента:** оцінювання відповідно до отриманих за семестр рейтингових балів здійснюється за такою шкалою:

Шкала оцінювання ECTS	Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
A	Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
B	Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
C	Загалом правильна робота з певною кількістю помилок		$74 \leq RD < 81$
D	Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
E	Виконання задовольняє мінімальні критерії		$60 \leq RD < 63$
FX	Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$35 \leq RD < 59$
F	Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни		$RD < 34$

Студенти, які мають рейтинговий бал за семестр менше 35 (F), до заходу підсумкового семестрового контролю не допускаються.

Лектор потоку _____

Л.І. Хомутенко

Завідувач кафедри _____

Ю.М. Петрушенко

«27» серпня 2019 р.